

Acute alveesklierontsteking (pancreatitis)

De alveesklier is een langgerekte trosvormige klier. De medische naam voor alveesklier is pancreas. Bij volwassen mensen is de alveesklier ongeveer twaalf tot vijftien centimeter lang en ongeveer één tot drie centimeter dik. De alveesklier ligt boven in de buik, linksachter en vlak voor de wervelkolom. Boven de alveesklier bevinden zich de maag en dunne darm.

De alveesklier kan in de lengte worden opgedeeld in drie delen:

- De 'kop' van de alveesklier
- Het 'lichaam' van de alveesklier
- De 'staart' van de alveesklier

Alveesklier, lever en galwegen

De alveesklier produceert alveeskliersap dat helpt bij de spijsvertering en hormonen die de bloedsuiker reguleren (insuline).

Spijsvertering

De alveesklier produceert spijsverteringssappen. Deze sappen bevatten bicarbonaat en enzymen die nodig zijn voor het neutraliseren van het maagzuur en voor de vertering van eiwitten, suikers en vetten. De alveeskliersappen worden afgegeven aan de twaalfvingerige darm en zorgen voor een goede vertering van het voedsel. Deze functie van de alveesklier is te controleren door in de ontlasting het 'elastase' te meten.

Bloedsuiker regulatie

In de alveesklier zitten kleine klieren die onder andere het hormoon insuline produceren. Deze kliertjes heten de 'Eilandjes van Langerhans'. Naast insuline produceren ze ook glucagon. Insuline en glucagon zorgen ervoor dat het bloedsuikergehalte in het lichaam in evenwicht blijft. Deze functie van de alveesklier is te controleren door in het bloed het suikergehalte (glucose) te meten.

Mogelijke oorzaken van acute alveesklierontsteking

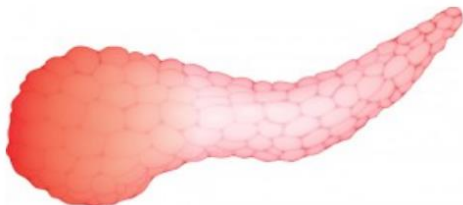
- Galstenen
Door galstenen kan de afvoergang van de alveesklier naar de darmen verstoppt raken. De alveesklier raakt dan ontstoken.
- Overmatig alcohol drinken
Het langdurig dagelijks drinken van meerdere glazen alcohol geeft een verhoogde kans op alveesklierontsteking.
- Roken
Door te roken krijgt de alveesklier te weinig zuurstof en kan dan gaan ontsteken.
- Een stofwisselingsziekte
Zoals een te hoog kalkgehalte of triglyceridegehalte in het bloed.
- Een virusinfectie
Bijvoorbeeld de bof.
- Een doorbloedingsstoornis
- Bijwerking van medicijnen
- Een tumor in (de buurt van) de alveesklier
- Familiare aanleg
Deze erfelijke vorm komt maar heel weinig voor)
- Een complicatie van een operatie, een ERCP-onderzoek of een endo-echografie onderzoek
- Een ongeval waarbij de alveesklier beschadigd raakt

Soms is de oorzaak van een acute alveesklierontsteking niet bekend. Dit wordt een idiopathische alveesklierontsteking genoemd. Van ongeveer een op de tien acute alveesklierontstekingen is de oorzaak onbekend.

Wat is acute alveesklierontsteking (pancreatitis) ?

Een acute alveesklierontsteking (pancreatitis) is een kortdurende of tijdelijke ontsteking van de alveesklier.

De alveesklier maakt enzymen aan, die helpen bij de spijsvertering. Normaal gesproken worden deze enzymen pas actief als ze in de dunne darm aangekomen zijn. Ze helpen daar bij de vertering van het voedsel. Soms gaan de enzymen echter al aan het werk als ze nog in de alveesklier zitten. Het weefsel van de alveesklier wordt dan langzaam door zijn eigen enzymen 'opgegeten'. Met als gevolg dat de alveesklier gaat ontsteken.

Ontstoken alveesklier

Meestal komt een acute ontsteking van de alvleesklier binnen enkele dagen tot weken weer tot rust. Hierbij kan de alvleesklier volledig genezen. In sommige gevallen ontstaat er blijvende schade aan de alvleesklier. Bij ongeveer een op de dertien mensen met acute alvleesklierontsteking ontstaat uiteindelijk een **chronische alvleesklierontsteking**.

Een alvleesklierontsteking kan oedemateus of necrotiserend zijn :

Oedemateuze alvleesklierontsteking

Bij een oedemateuze alvleesklierontsteking is de alvleesklier opgezwollen doordat vocht (oedeem) zich ophoopt in of rondom de alvleesklier. Bij ongeveer vier van de vijf patiënten is er sprake van deze vorm van alvleesklierontsteking. De vooruitzichten zijn gunstig, omdat het vocht meestal weer spontaan verdwijnt.

Necrotiserende alvleesklierontsteking

Bij een necrotiserende alvleesklierontsteking sterft een deel van het alvleesklierweefsel of het vet rondom de alvleesklier af. Dit afsterven van weefsel heet necrose. Bij deze vorm is de kans groot dat een bacterie zich in het afgestorven weefsel gaat nestelen en er een infectie optreedt. Een op de vijf patiënten heeft deze ernstige vorm van een alvleesklierontsteking.

Klachten en symptomen bij acute alvleesklierontsteking

Acute en hevige pijn boven in de buik is de meest kenmerkende klacht bij acute alvleesklierontsteking. Mensen hebben de neiging om door de pijn voorovergebogen te gaan zitten met opgetrokken knieën. De pijn kan uitstralen naar de rug, de zij en de schouders. Daarnaast komen klachten voor als een verminderde eetlust, misselijkheid en braken. Er kan ook sprake zijn van koorts en een versnelde ademhaling. Na een maaltijd nemen de klachten vaak toe.

Complicaties bij acute alvleesklierontsteking

Soms leidt een acute alvleesklierontsteking tot ernstige complicaties die problemen buiten de alvleesklier kunnen geven:

- Kortademigheid
Door de hevige pijn en als mensen in shock raken, kan kortademigheid optreden.
- Geelzucht
De kop van de alvleesklier kan door de ontsteking flink opzwellen. Deze zwelling kan de galwegen dichtdrukken. Hierdoor kan galvloeistof niet meer goed doorstromen. Door de ophoping van galvloeistof ontstaat dan **geelzucht**. Hierbij zijn het oogwit en de huid geel gekleurd.
- Falen van organen
Soms functioneren bepaalde organen niet goed meer door de ontsteking. Bijvoorbeeld de nieren. Dit kan levensbedreigend zijn en je kunt in shock raken. Door de shock kunnen er ademhalingsproblemen ontstaan en problemen met het hart. Soms is dan behandeling op de intensive care nodig.
- Aantasting van de bloedvaten rond de alvleesklier
Als de agressieve alvleeskliersappen in de buikholte lekken, kunnen ze daar bloedvaten aanvreten. Dit kan tot levensbedreigende situaties leiden.

- (Geïnfecteerde) vochtcollectie
Soms ontstaat er door een acute alvleesklierontsteking na enkele weken een vochtcollectie (pseudocyste). Dit is een holte in of net buiten de alvleesklier met daarin weggelekt alvleeskliersap. Afhankelijk van de grootte kan een vochtcollectie allerlei klachten veroorzaken. Drukt hij tegen de maag of darm? Dan kan dat leiden tot misselijkheid, overgeven en pijn. Drukt het de galwegen dicht? Dan kan er **geelzucht** ontstaan. De vochtcollectie kan door bacteriën ook gaan ontsteken, waardoor een behandeling met antibiotica nodig is. In de helft van de gevallen verdwijnt de vochtcollectie vanzelf, maar soms is een aanvullende behandeling nodig. Je arts kan je hierover meer vertellen.
- Darmstilstand
Als gevolg van de ontsteking kan heel soms de darm stil komen te liggen. De ontlasting kan dan niet meer door de darm vervoerd worden. Dit wordt ook wel een **ileus** genoemd. Een darmstilstand kan ernstige klachten veroorzaken, zoals een opgezette en pijnlijke buik en braken.

Meer informatie ?

Alvleeskliervereniging (AVKV)

Postbus 420, 9400 AK Assen

Telefonische Hulp- en informatielijn : **0900 – 25 85 337**

E-mail: info@alvleeskliervereniging.nl

Internet: www.alvleeskliervereniging.nl

Maag Lever Darm Stichting (MLDS)

Postbus 800, 3800 AV Amersfoort

Informatielijn : **0900 – 20 25 625**

E-mail : voorlichting@mlds.nl

Internet : www.mlds.nl